
Tőkéczki László temetési beszéde

Jelenések könyve 2,10: Légy hű mind halálig, és néked adom az életnek koronáját.

Gyászoló Családtagok, gyászoló Gyülekezet!

Amikor barátot szerzünk, nem gondolunk a halálra, éppenséggel nem a halálra gondolunk – és még kevésbé, bizony, a legkevésbé a barátaink halálára. Az életünk kellős közepe nyílik meg, amikor barátokat szerzünk – a legérzékenyebb bensőnk ez, ahol helyet hagyunk nekik, a barátainknak, és ott nem a sikeresség, az erő, a befolyás, a tekintély, a tudás, a hatóképesség meg a sokféle érdek és érték, hanem egyedül a bizalom, a megbízhatóság dönt el mindent. A hűség.

Most sok barát gyülekezett egybe, hogy meggyászoljunk egy hűséges embert, aki hűséges volt pátriájához, szülőhelyéhez, szüleihez, testvéréhez, rokonságához – a család hagyományaihoz (sosem kritikátlanul, de megértő és mély humorral), hűséges volt a pályatársaihoz, tanítványaihoz, tudóstársaihoz; hűséges, az ezer ügyben eljáró és másokért mindig közbenjáró barát szívós kitartásával.

Tőkéczki László leginkább azoknak volt barátja, akik ezt nem is gondolták volna róla. Azokhoz volt hűséges, önemésztő módon, akiket taníthatott, akiknek feltárhatta az ismeret és a tudás szépségét. Azokhoz volt hűséges, akikkel nem számolt a folyton kalkuláló világ, legfeljebb statisztikaként. Eljárt azokhoz, akikhez mások – a sikeres és ünnepelt megmondó-emberek – nem mentek el. Ő elment a világ végére is, ha kellett. És kellett! Mert ez a hagyományából kiforgatott, értékeiben megcsúfolt, legjobbjában megalázott ország – hát ez volt a világvége! Mégis, Tőkéczki László tudta, ahol a hűségesek megnyitják szívüket, ott a periféria lesz a centrum, a provincia lesz a fősodor, a mély lesz az első lépcső fölfelé. Isten az isten háta mögött is tud mosolyogni – és talán ott a legszebben. Krisztus onnan szerzi igaz barátait.

Így szól most hozzánk is vigasztalva és ígéretet adva a Jelenések könyvének szép üzenete, amit Szmirnába, az üldözött keresztyéneknek maga Krisztus – az első és utolsó, a halott és feltámadott – küld: „Légy hű mind halálig, és néked adom az életnek koronáját.” Ezt az a Krisztus mondja, aki halálával szerzett magának barátokat.

Mi ugyan, amikor barátot szerzünk, nem gondolunk a halálra (hogy is gondolnánk, a barátság az életről szól!), de a passiójára készülő Krisztus ezt mondja tanítványainak: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja az ő barátaiért. Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, amiket én parancsolok néktek. Nem mondalak többé titeket szolgálknak; mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az ő ura; titeket pedig barátainknak mondtalak; mert mindazt, amit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam néktek. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendeltelek titeket, hogy ti elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és a ti gyümölcsötök megmaradjon; hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja néktek.” (János ev. 15)

Vagyis, immár nyilvánvaló, hogy amikor Krisztus barátokat szerez, azt halálával és feltámadásával szerzi. Így kell lennie, hiszen Isten barátjának lenni azt jelenti, hogy megnyílik számunkra az isteni élet kellős közepe, ahol nem a sikerességünk, az erőnk, a befolyásunk, a tekintélyünk, a tudásunk, a hatóképességünk meg a sokféle érdekünk

és értékünk, hanem egyedül a bizalom, a megbízhatóság dönt el mindent. A hűség. A Krisztus hűsége, Isten hűsége. Ezért a mi hűségünknek Ő az alapja, a mi hűségünk az ő hűségének visszatükröződése.

Krisztus buzdítása – légy hű mindhalálig! – azokhoz szól, akik nyomorúságokat és szegénységet látnak, szenvednek és viselniük kell a Krisztus ellenségeinek káromlását. Ha tehát nem az ő hűségére támaszkodunk, ha nem az ő halálig menő hűségére és feltámadásával megerősített megbízhatóságára támaszkodunk, akkor a barátságunk lehet hősiesség kísérlet e nemes erény betöltésére, lehet roppant igyekezet tisztességesnek maradni egy olyan korban, amelyet az árulások és hűtlenkedések tettek hírhedté, ha tehát nem az ő hűségére támaszkodunk, akkor megtévesztenek minket az érdekek és elveszítjük azt, ami érték, akkor az eredmények fontosabbak lesznek, mint az erények, akkor a közjót nem a legfőbb jó látomása ihleti, akkor mindegy is, minek nevezzük, a barátságunk pusztá kísérlet és igyekezet marad.

Tökéczki László ismerte ezt a krisztusi barátságot – a Megváltó páratlan szavát, ahogyan a testté lett Ige fölemeli teremtményét, magához vonja szolgáját és barátságába fogadja – fölemeli porlétéből a véges teremtményt, és barátjává fogadja ellenségét. Így mondja ezt Pál apostol: „Ha mikor ellenségei voltunk, megbékéltünk Istennel az ő Fiának halála által, most sokkal inkább megtartatunk az ő élete által minekutána megbékéltünk vele.” (Róm 5,10). Ennyi az egész keresztyén élet titka: a Krisztus halála megbékít minket Istennel, a Krisztus élete pedig megtart és bevon minket az isteni lét-titokba és a feltámadás várományosává tesz bennünket.

Amikor barátot szerzünk, nem gondolunk a halálra. Krisztus mindazáltal a halálával és feltámadásával tesz minket a barátaivá. S amikor a Krisztus barátaivá leszünk, a feltámadás és az örök élet ígéretére gondolunk szüntelen. Légy hű – mondja a Hűséges, a halálon győztes.

Tökéczki László tudásának, tiszta és meghatározott világszemléletének, talpig nehéz hűségének, a barátságának ez a krisztusi szó volt kiapadhatatlan forrásvidéke. Mindhalálig? – kérdezhetnénk most. Mind egészen a feltámadásig – felel nekünk a maga a Hűséges, akiben el van rejtve életünk és halálunk, akié vagyunk, akár élünk, akár halunk, aki, majd ha trombita szól, feltámaszt bennünket dicsőségben és befogad végére mehetetlen szeretetébe. Ámen.

Imádkozzunk Árva Bethlen Kata könyörgésével:

Édes Jézus, tiéd vagyok, néked élek, néked halok.

Légy Jézusom életemben.

Légy Jézusom halálomban.

Légy Jézusom feltámadásomban,

Légy Jézusom örök életemben

Mindörökkön örökké

szent Atyád előtt való örvendezésemben. Ámen